

TEST GELİŞTİRME VE AŞAMALARI

Test Geliştirme

- Önceden saptanan özelliklere uygun bir ölçme aracı geliştirme ve bunun gerçekleştirilmesi için maddelerin sayısal özelliklerinin saptanması, bunlarla testin özellikleri arasında ilişkilerin kurulması ve bu ilişkilerden yararlanarak maddelerin seçilmesi işlemidir (Baykul, 2000; 362).
- Test geliştirme işlemi, maddelerin psikometrik özelliklerinin belirlenmesidir.

Test Geliştirme Aşamaları (Baykul, 2000; Crocker ve Algina, 1988)

1. Testin Sonuçlarının Kullanılacağı Amacın Belirlenmesi
2. Testte Ölçülen Yapıyı Temsil Eden ya da Alanı Tanımlayan Davranışların Belirlenmesi
3. Maddelerin Yazılması
4. Madde Redaksiyonu
5. Deneme Formu
6. Deneme Uygulaması
7. Deneme Uygulaması Sonuçlarının Puanlanması
8. Nihai Formun Oluşturulması ve İstatistiklerinin Hesaplanması

1. Testin Sonuçlarının Kullanılacağı Amacın Belirlenmesi (Baykul, 2000)

- Test sonucundan elde edilecek puanlar tanı koyma ve notlandırma gibi *eğitsel kararlar*;
- meslekî, eğitsel ve kişisel alanlarda *rehberlik ve danışmanlık kararları*;
- seçme, sınıflama ve öğretim programı planlama gibi *idarî kararlar ve araştırmalarla ilgili kararlar* almak amacıyla kullanılmaktadır.

2. Testte Ölçülen Yapıyı Temsil Eden ya da Alanı Tanımlayan Davranışların Belirlenmesi

- Özçelik (2012) tarafından “Testin kapsamını belirleme” olarak ifade edilen bu aşamada testin amacı dâhilinde genel olarak ifade edilen özellik özelleştirilir. Söz konusu bir başarı testiye, testin kapsamını “davranış”, «kazanım» olarak nitelendirilen öğrenme ürünleri oluşturacaktır (Baykul ve Turgut, 2013).

3. Maddelerin Yazılması (Baykul, 2000)

- Test kapsamında yoklanacak kritik davranışlar örnekleme belirlendikten sonra, bunları yoklayacak maddelerin yazılması aşaması yer almaktadır.
- Test maddeleri yazılırken takip edilecek adımlar:
 - Uygun Madde Türünün Seçilmesi
 - Seçilen Madde Türünün Ölçülen Özelliğe Uygunluğunun Onaylanması (Uzman görüşü)
 - Madde Yazıcılarının Eğitilmesi ve Seçilmesi
 - Madde Yazılması
 - Madde Yazıcılarının ve Madde Kalitesinin İzlenmesi

4. Madde Redaksiyonu (Baykul, 2000)

- Maddeler yazıldıktan sonra, deneme formu oluşturulmadan önce çeşitli yönleriyle gözden geçirilmelidir:
 - Her bir maddenin ölçülmek istenen davranışı ölçecek nitelikte olup olmadığı
 - Bilimsel yönden bir yanlılığının bulunup bulunmadığı
 - Dil yönünden anlaşılır olup olmadığı
 - Dil bilgisi hatasının bulunup bulunmadığı
 - Testin ve maddelerin teknik özellikleri bakımından kusurlu olup olmadığı

4. Madde Redaksiyonu (Baykul, 2000)

- Maddelerin, bu yönlerden uzmanlar tarafından gözden geçirilmesi ve gerekli noktalarda önerilerde ve düzeltmelerde bulunulması işlemi **madde redaksiyonu** olarak adlandırılmaktadır.

5. Deneme Formu

- Uzman görüşlerinden hareketle redaksiyonu gerçekleştirilen maddelerden bir deneme formu oluşturulmaktadır.
- Formda yer alacak madde sayısının gerçek testte yer alması amaçlananın üç katı sayıda madde içermesinin uygulamada çalışmadığı tespit edilen maddelerin atılması hâlinde kapsam geçerliğinin etkilenmemesi açısından önemlidir (Crocker ve Algina, 1982).

6. Deneme Uygulaması

- Maddelerin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla, testin uygulanacağı asıl gruba benzer bir grup üzerinden uygulaması gerçekleştirilmelidir. Benzerlik, uygulama sonuçlarının asıl grup için de geçerli olabilmesi açısından önemlidir. Deneme uygulamasının bir başka amacı da testin yanıtlanma süresinin kestirilmesidir. Literatürde, deneme grubunun büyüklüğünün, madde başına beş kişi olacak şekilde belirlenmesi gerektiği yer almaktadır (Cohen ve Swerdlick, 2013).

7. Deneme Uygulaması Sonuçlarının Puanlanması (Baykul, 2000)

- Deneme uygulamasıyla elde edilen öğrenci yanıtlarının elle ya da bilgisayar ortamında puanlanması sonucu maddelerin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi, bu aşamada gerçekleştirilmektedir.
 - Maddenin testte yer alıp almayacağı kararı verilmektedir.
 - Deneme uygulamasından elde edilen bilgiler, puanlama ve bu puanlamadan hareketle madde istatistikleri olarak incelenmektedir.

Madde istatistiklerinin hesaplanma gerekçeleri (Baykul, 2000):

- Maddenin hangi örtük psikolojik yapıya ait olduğunu ve ilgili örtük yapıya katkısını belirlemek
- Maddeler arası korelasyonel hesaplamalarla maddenin hangi maddelerle ve ne derece bir araya geldiğini saptamak

Madde istatistiklerinin hesaplanma gerekçeleri (Baykul, 2000):

- Maddenin üretilme amacına hizmet etme derecesini belirlemek: maddenin ait olduğu yapı içinde, ilgili özelliğe sahip olan ve olmayanları ayırt etme gücünü saptamak.
- Maddenin güçlük veya onaylanma düzeyini belirlemek
- Çoktan seçmeli maddeler arasından hangilerinin işlemediğini saptamak

Madde istatistiklerinin hesaplanma gerekçeleri:

- Atlanan ve erişilmeyen maddeleri saptamak
- Maddenin hangi yetenek düzeyi için işe yaradığını belirlemek
- Maddenin betimsel istatistiğini, güvenilirliğini, şansla yanıtlanma olasılığını, diğer maddelerle olan korelasyonunu, varsa yanlılığını saptamaktır.

Elde edilen bu değerlerden hareketle, hem testin bütününe (test istatistikleri) hem de maddelerin ayrı ayrı durumu (madde istatistikleri) hakkında bilgi toplanmaktadır. Toplanan sayısal bilgiler, testin kullanım amacına göre yorumlanmakta ve asıl formda yer alıp almayacağı kararı verilmektedir (Baykul, 2000).

- Örneğin, yanıtlayıcıların çoğu tarafından doğru yanıtlanan bir testin öğrencilerin yetkinlik düzeylerini belirleme amacıyla uygulanacak olan bir testte yer bulma olasılığı düşüktür. Böyle bir testte, bireylerin düzeyleri arasındaki farklılıkları olabildiğince ortaya çıkarabilecek maddelere yer verilmesi gerekir.

8. Nihai Formun Oluşturulması ve İstatistiklerinin Hesaplanması

- Deneme uygulamasından sonra elde edilen madde istatistiklerinden hareketle, değerler yorumlanarak testin amacına bağlı olarak madde seğimi yapılmakta ve nihai test oluşturulmaktadır. Bu form üzerinden test istatistikleri; güvenirlik ve geğerlik değerleri hesaplanmaktadır (Baykul, 2000).

Kaynaklar

- Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme: Klasik Test Teorisi ve Uygulaması*. Ankara. ÖSYM Yayınları.
- Kilmen, S. (2012). Ölçme ve Değerlendirmede Temel Kavramlar. Editör Demirtaşlı, R. N. (2012). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Edge Akademi, Ankara.
- Güler, N. (2018). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kutlu, Ö., Doğan, C. D., Karakaya İ. (2010). *Ölçme ve Değerlendirme: Performansa ve Portfolyoya Dayalı Durum Belirleme (4. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Özçelik, D. A. (2010). *Test Hazırlama Kılavuzu*. Ankara. Pegem Yayınları.
- Özoğlu, S. Ç. Ve Koç, N. (1996). *Çağdaş Üniversitede Öğrencinin Akademik Başarısının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi*. Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Turgut, F. (1995). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları*. Ankara: Saydam Matbaacılık.
- Tekin, H. (1996). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Yargı Yayınları.